

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Liber Primvs De Vita B. Lidevvigis Virginis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

Prioris vestri accessit, & me animauit. Nam quod imprimis difficile mihi videbatur, Deo iuuante, per orationes vestras tandem ad effectum peruenit.

2. Totam autem materiam libelli in duas partes distinxi, & singulis partibus propria capitula pranotauit. Plura etiam de consilio quorundam religiosorum omisi inserere, qua forte quibusdam simplicibus, dubitationem aut quæstionem intricatam, ingerere videbantur. Elegi ergo ex multis, ea potius scribere & colligere; qua mores instruerent, & humilem imitationem legentibus liquido demonstrarent. Sunt tamen fere omnia omni admiratione digna meam experientiam excedentia, qua maioribus iudicanda committo. Spero autem, quod vota humilium, Deo magis & ipsi sanctæ Virgini grata erunt & complacent; quam altiora scrutari, & de secretis Dei insipienter fabulari.

3. Nec moueat aliquem, si interdum Lidia aut Lidcuuigis in litera ponitur; quia hoc etiam in alijs Sanctorum gestis inuenitur: sicut Agna pro Agneta, VValburga pro VValburge, congruè dicitur. De Lydia in Actibus Apostolorum legitur, quam Paulus Apostolus ad fidem conuertit & in eius demo hospitium habuit. Nostra autem Lydia, plures religiosos ad colloquendum de diuinis libenter acceptauit: & ab Angelo sancto edocta, gratiam supernæ consolationis, tribulatis corde sapius intimauit.

LIBER PRIMVS
DE VITA
B. LIDEVVIGIS
VIRGINIS.
INDEX CAPITVM.

D E loco & natiuitate Lidcuuigis virginis, & probitate parentum eius.	Cap. I.
De deuotione eius ad imaginem B. Virginis.	II.
De firmo proposito eius in statu virginitatis.	III.
De initio infirmitatis eius, & occasione longa ægritudinis.	IV.
De sententia cuiusdam medici, & miraculoso facto circa eam.	V.
De modicitate refectiois eius, per plures annos.	VI.
	De

826 DE VITA B. LIDEVVIGIS VIRGINIS

De varijs languoribus & doloribus, eam die noctuq; torquentibus.	VII.
De gravitate februm, & noua molestia in cruce eius.	VIII.
De duritia lectuli eius, & frigoribus in hyeme perpeffis.	IX.
De vigilijs eius, & lactamie contra somnolentiam.	X.
De paupertate & sustentia patris eius.	XI.
De illusione Satana, qui patrem eius in fossam detruisit.	XII.
De obitu patris eius, in profesto conceptionis B. Mariae Virginis.	XIII.
De obitu Ioannis Petri aui eius, & de longa continentia ipsius.	XIV.
De obitu Petronilla matris eius.	XV.
De statu eius post mortem matris, & de misericordia in pauperes.	XVI.
De incendio lectuli eius, quod ipsa una manu absque lesione extinxit.	XVII.
De cineribus, in capite ieiunij ab angelo sibi ministratis.	XVIII.
De vino in amphora diuinitus procurato.	XIX.
De pecunia pro fratre suo soluta, & in bursa multiplicata.	XX.
De armo porcino pauperibus dato, & alio diuinitus recuperato.	XXI.
De carnis & pisus, pauperibus missis & multiplicatis.	XXII.
De visione caelestis mensae, elemosynis pauperum repleta.	XXIII.

CAPVT I.

De loco & natiuitate Lideuigis virginis, & de probitate parentum eius.

IN Occidentali plaga Hollandiae, sita est ciuitas quaedam, ab adiacente riuulo Schiedam nuncupata: quam Deus, qui potens & mirabilis est in Sanctis suis, cuiusdam sacrae virginis adornauit mirabili & inaudita patientia. Haec re & nomine a passione multa, Lideuigis recte est vocitata: quia varijs languoribus flagellata, facta est Christo caelesti Sponso suo gratissima. Haec a mundi amatoribus, dum viueret, reputabatur egena & abiecta: sed a conditore caeli, tanquam pretiosa margarita, de marinis fluctibus est electa, & in caelesti regno cum virginibus sanctis summe prouecta.

2. Huius ortus generosus, ex militari prodijt parentela: sed nobilior creuit & splenduit, superueniente in ea Spiritus sancti gratia. Pater eius Petrus dicebatur, qui licet nobilis esset genere secundum seculi dignitatem: tamen Deo pie permittente ad tantam deuenit paupertatem, vt tempore Ducis Wilhelmi, filij Alberti Ducis in comitatu Hollandiae, nocturnas vigilijs ciuitatis custodiendo, victum & necessaria vitae quaesitaret, vnde se & suam familiam competenter sustentaret. Iste Petrus, cum secundum communem secularium modum, per aliquot annos vitam

in multis laboribus simpliciter egisset, accepit uxorem nomine Petronillam, magnæ probitatis & virtutis feminam, suo nomini ac generositati congruentem; quæ, Deo præstante, multorum filiorum germine floruit: ac Deum timendo, domum suam honestè regere studuit. Hæc octo filios, & vnâ filiam nomine Lideuigem, genuit, quam quidam Latini Lidiâ nominant; de qua præsens sermo fari gestit, quæ per eam Deus mirabilia coram multis testibus gessit.

3. Cum igitur mater tantorum filiorum, in partu singulorum magnam difficultatem passa fuisset: in huius tamen filiæ natiuitate, nullam ferè sensit grauitatem. Nam in Die Palmarum ingressa ecclesiam, dum sibi tempus pariendi adesse sentiret, cum celeritate domum intravit: & quasi sine magno dolore, infra lectionem Dominicæ passionis, hanc præelectam filiam parturuit, anno Dominicæ Incarnationis millesimo trecentesimo octogesimo, quintodecimo Kalendas Aprilis, in crastino Gertudis virginis, tempore Urbani Papæ sexti, anno Pontificatus eius tertio: præsidente in episcopatu Traiectensi inferiori, Reuerendo Præsule Florentio, tam clero quàm vniuersæ plebi accepto. Nata itaque hæc filia, in ordine filiorum quinto loco; & in Christi baptisate regenerata, nomen accepit Lideuigis, siue Lidia, à parentibus sibi inditum: verè decus inter filias hominum, ac pudicitie speculum: sed Deo ab æterno disponente, facta est in breui deuota specularix Dominicæ passionis, atque crucifixi conformis, per multa vulnèra corporalis ægritudinis.

CAPVT II.

De deuotione eius ad imaginem Beatæ Virginis.

1. **C**um igitur hæc virgo septem vel octo annorum esset, inspirante Deo magnam cœpit habere deuotionem ad imaginem B. Virginis Mariæ, quæ stabat in ecclesia Schiedamensi. Hanc ferunt ciues illius ciuitatis miraculosè satis procuratâ, & à quodam eiusdem imaginis opifice, dato pretio exiguo emptam. Is enim ad nundinas Antverpianam cupiens pergere, & imaginem ibidem cariùs vendere: cum nauem sumpta secum imagine intrasset, tantæ ponderositatis imago efficitur, vt viginti aut plures viri, nauiculam à littore non possent remouere. His visis stupefacti natuæ, perpenderunt ex præsentia imaginis, difficultatem abducendæ nauis accidisse, & locum mansionis ibidem velle habere. Consilio igitur breui inito, artifex imaginem ciuibus vendidit, qui chorum ei specialem pro reuerentia in ecclesia deputarunt.

2. Postea

2. Postea verò, quandam colligationem fraternitatis, in memoriam beatę & gloriosę Marię semper virginis, multi vtriusque sexus oppidani confederati instituerunt. Erat autem hæc imago lignea & tantę leuitatis, quòd vir vnus eam de facili portare potuisset. Hanc itaque imaginem virgo iuuenula, fratribus suis duobus frequentantibus prandium ad scholas deferens, antequam domum rediret, ecclesiam desideranter intrans visitauit; & eandem per angelicam salutationem, prout poterat, deuotè studuit honorare. Et hoc quidem bonum & laudabile initium, in puerili ætate lucebat: quod maioris gratię futurę, ab annis adolescentię eius, vsque ad terminum vitę præfagium erat. Cum ergo de moroso reditu à matre corripere, respondit columba sine felle, ecclesiam ad salutandam beatam virginem se intrasse, illamque sibi vicissim arrisisse. Quo audito mater eius satisfactionem accepit, & benignè contenta ab ea quieuit. Dilecta enim & vnica filia erat, & in opere Dei & laude beatę Virginis decenter est inuenta, nec ob id à sua deuotione reprimenda.

CAPVT III.

De firmo proposito eius in statu virginitatis.

I. Transactis autem infantię annis, cum pueritię æuum ageret, tanta corporis elegantia, animi industria, ac ceteris naturę donis à Deo ipsi collatis cœpit pollere; vt cum duodennis esset, à multis in coniugium peteretur. Ad quod, cum eam pater ipsius hortaretur, mater nequaquam propter ignorantiam & puerilem ætatem assensit: sed potius dissuadens, rogauit, ne eam molestaret. Tunc ipsa constanter patri respondit, quòd ad hoc nullo modo posset eam inducere: imò si alium modum euadendi non inueniret, seipsam ita tractaret, quòd nullus eam in matrimonium postulareret.

2. Quapropter Dominum quotidie rogabat, vt omnem noxium & carnalem amorem de corde suo tolleret: quatenus ipsum solum Deum ac Dominum suum, puro corde & corpore diligere posset. Cuius preces & desideria, pius & misericors Deus, qui eam sibi in sponfam ab æterno elegit, incunctanter exaudiuit: & mira dispensatione prouidens in multimoda corporis afflictionē, beneplacitam eius adimpleuit, iuxta illud verbi sancti sui dictum: Omnem, qui fert fructum, purgabit eum pater meus, vt fructum plus afferat. Terra enim bona erat, florem producens pudicitię: sed ne seculi vanitates aut delitię carnis violarent sigillam virginitatis, Christus eam circumsepsit spinis

nis & doloribus grauissimis, vt nullis esse apta coniugalibus
thoris.

CAPVT IV.

De initio infirmitatis eius, & occasione longa aegritudinis.

CVM igitur quintum-decimum annum ageret, ne post gre-
ges sodalium secularium vagari inciperet, medicus anima-
rum Christus, corporali quadam infirmitate, eam pie pro salute
animæ illius visitauit & coercuit; de qua pro parte postea conua-
luit. Accidit ergo in fine anni quinti-decimi ætatis eius, circa fe-
stum Purificationis beatæ Mariæ Virginis, vt inuitata à sodali-
bus virginibus, cum eis super glaciem induta sandalijs graderetur.
Vbi vna de consodalibus eius, cursu rapido super glaciem per-
gendo, nec gressum figere valens, Lydiam manu apprehendit, mox-
que supra fragmenta glaciæ improuisè ipsa cecidit, & grauitè
læsa, vnâ parua costam dextri lateris sui confregit.

2. Ex qua fractura, multa ei incommoda prouenerunt &
increuerunt. Nam primò quidem apostema durum, circa locum
costæ fractæ excreuit: pro cuius curatione licet parentes eius
multa exposuissent, optatam tamen sanitatem eius consequi non
valebant. Cùm autem à nemine curari posset, & de loco ad lo-
cum, de lecto ad lectum, exigente imperu infirmitatis, frequenter
transflata fuisset: tandem sexto-decimo ætatis eius anno, in vigi-
lia S. Ioannis Baptistæ, patre eius accedente vt eam consolaretur,
ipsa de loco in quo iacebat exiliens, supra genua patris sui
incuruata debilis ruit. In quo saltu apostema ruptum est, & fa-
nies copiosè per os eius cum vomitu profluxit: cuius occasione in-
tantum debilitata fuit, quòd quasi mortua putabatur.

3. Exinde iam cœpit continuis infirmitatibus laborare, in
quibus antequam spiritualia saperet, humanas & corporales con-
solationes necessitate urgente admittebat; licet parum valebant,
nec miseriam abstergebant. Primo itaque triennio infirmitatis
illius, tempore Paschali pro sacra communione ad Ecclesiam du-
cebatur vel portabatur: & cùm stare vel incedere pedibus non pos-
set, baculo vel scabellulo domi vel foris serpendo utebatur. Sæpe
etiam aquam frigidam de fossa, quamuis turbidam copiosè bibe-
bat: vel ad ignem veniens, calidam vel tepidam ex ollis infume-
bat, quam tamen stomacho languente statim euomebat. Defici-
ente ergo humano consilio, & indiscreto regimine crescente,
corpus tabescebat: sed anima in vase fictili, per occultam gratiam
ad magnum meritum in futuro seruabatur: vt in ea compleretur,
quod de beato Iob legitur: Ecce, Satan, in manu tua est, verumita-
men animam eius serua.

CA-

*De sententia cuiusdam medici, & miraculoso facto
circa eam.*

Medicus quidam de Delfr, Magister Andreas nomine visi-
tans eam, parentibus eius quasi prophetando prædica-
bat, quòd nullo modo sanitatem obtineret, etiamsi multam sum-
mam nobilium Anglicorum pro ea exponerèr. Addidit quoque
idem industrius magister, consolando parentes & cognatos;
quòd talia & tanta supernaturalia Deus circa eam esset operatu-
rus, quòd pro tanto pondere auri, ad magnitudinem capitis hu-
ius virginis, optaret, quòd ipsa filia sua foret: quia de tali sobo-
le, gaudium maximum habere speraret.

2. Contingit autem in supradicto triennio, virgine in lectu-
lo ægraiacente, res satis miraculosa, quam Deus ostendere dig-
natus est, ad declarationem nominis sui, & ad virginis meritum
cognoscendum Duo viri in ciuitate inter se animo concitati, li-
tigare cœperunt; & vnus alterum euaginato gladio persequeba-
tur, vt cum percutiendo vulneraret aut necaret. Alter igitur eo-
rum perterritus, fugere cœpit in domum & cellulam huius vir-
ginis: vt ibi latendo, manus se persequentis euaderet. Quem al-
lius mox insequutus, quærebat à matre eius Perronilla, vtrum
domum suam intrasset. Cui illa, volens saluare mendacio suo fu-
gentem, & à sanguine prohibere persequentem, respondit eum
non intrasse. At ille incredulus verbis matris, intrauit ad abdita
virginis ægotantis. Et cum interrogasset, an cellam eius in-
trasset, respondit confidenter sacra virgo, in Deo spem habens,
quòd sic.

3. Super quo responso mater commota, dedit alapam filia,
tanquam prodicionem malitiæ, suæ miseriæ ex incauta locutio-
ne superaddidisset. Tunc filia constanter matri respondit: Ego
propterea veritatem dixi, quia sperabam, quòd veritas occulta-
ret ad se fugientem. Quod & factum est, Deo prouidente. Nam
is, qui ad interitum quærebat, ante oculos persequentis sta-
bat, & penitus non videbatur. Recessit ergo omittens persequi
fugientem, ignorans ibi affuisse Dei virtutem. Quo viso, mater
eius fidem filia suæ, longè magnificentius suæ fidei, immo diffi-
dentia prætulit: & de cætero ampliori dilectione ad eam afficie-
batur, atque benignius infirmitates eius cœpit tolerare.

CAPVT

CAPVT VI.

De modicitate refectiois eius, per plures annos.

Post hæc in tantum crescebant & multiplicabantur infirmitates eius, vt omnibus viribus corporis destituta, lecto penitus decumberet; ita quòd in spatio triginta trium annorum, ante mortem suam terram non tangeret. Refectio autem eius, post tres primos annos vsque ad decimum-nonum egritudinis ipsius annum, fuit ex modico & parco & incredibili satis alimento, pro sustentaculo tam ægerimæ vitæ humane. Interdum modicum fragmentum de pomo, supra ignem calefacto; aliquando parum panis, cum modico sorbello ceruisiæ spumantis. quandoque parum dulcis lactis capiebat. Postquam verò talibus vti non poterat præ debilitate corporis, per annos aliquot vsa est in hebdomada media pinta vini puri sine admixtione aliqua; quod tamen postea per aliquot annos oportebat cum aqua misceri. Interdum quoque sumebat modicum de speciebus saccari, vel cinnamomi, vel muscati, vel dactylorum. Sed cum istis amplius vti non poterat edendo vel sorbendo, solam aquam sumebat; scilicet mediam pintam aquæ Mosalis in hebdomada, quæ singulari Dei munere tantam suauitatem ei conferebat, quòd omnem vini saporem excedebat, de quo magnas Deo gratias referebat.

2. Eo etiam tempore hanc gratiam à Deo habuit, quòd solo gustu discernebat inter aquam Mosæ affluentem & defluentem, quando ex illius haustu poculum sibi allatum sumpsit. Fuit quoque multis annis, (quod amplius mirandum est) vt nullo cibo vel potu corporali nec somno vteretur, excepto Corpore Christi, singulari omnium dolorum suorum remedio atque solatio suauissimo, præ omnibus cibis sibi sapidissimo.

CAPVT VII.

De varijs languoribus & doloribus, eam die noctuque torquentibus.

Completum est in hac virgine, quod de beato Iob legitur: Nocte os meū doloribus perforatur; & qui comedunt me, non dormiunt; à multitudine eorum, consumitur vestimentum meum. Igitur deficientibus medicorum artibus & ciborum nutrimentis, languores eius quotidie augmentabatur in peius. Iacebatq; in lectulo tuo virgo miserabiliter afflicta, & corrosa à vermibus; qui de virgineo corpore ex putrefactione orti, carnes eius

eius comedebant, & tamen nullus foetor ex eis procedebat. Isti vermes erant grisei coloris, pleni aqua grisea, habentes capita nigra, grossi ad spissitudinem extremæ partis vnius fusi, longi ad mensuram parui articuli digiti humani.

2. Habebat etiam in corpore suo sanctæ Trinitatis discipula, tria magna foramina, ex quorum vno circa ventrem effluebant quandoque vermes prædicti copiosè. Supponebatur autem huic vulneri emplastrum de recenti farina tritici, cum melle permixtum: vt ex tali confectione & alijs pigmentis, vermes innati fugerent, aliàs enim ipsam, vsque ad mortem torsissent. Quar lo autem huiusmodi emplastra propter mutationem auferebantur, remanebant in eis parui grisei vermes cum nigris capitibus, nullum de se foetorem exhalantes, sed suauitatem odoris intuentibus exhibentes. Erat itaque virgo eadem, ex diuturno & graui vulnere, in inferiori parte corporis putrefacta: & ne sancta eius viscera penitus effluerent, molli quodam operculo foramen infixum obturabant.

3. Accidit tunc temporis, vt famosus medicus ducis Hollandiæ, magister Godefridus de Hagis cum Margareta ducissa, ad hanc virginem causa visitationis veniret, ad perscrutandam causam infirmitatum eius; quatenus si posset, salubre remedium virgini adhiberet. Qui, prout potuit & decuit, visis quibusdam intestinis viscerum eius, de corpore extractis & in pelui receptis, inuenit vermes prædictos ex putrefacta medulla spinæ dorsi eius effluere, & causari putrefactionem illam iudicio naturali, eo quod nullo falso vteretur. Quo facto, videas se non posse eum aliquo proficere, iussit intestina iterum in ventrem eius reponi. Dicebat quoque idem medicus, in breui ipsam hydropicam futuram. Incurrit autem hanc hydropysim ferè decem & nouem annis ante mortem suam: in quibus nec cibo, nec potu, nec somno utebatur. Et sicut nulla alimenta infumebat, sic nec vlla superflua natura egerebat.

4. Circa annum Domini millesimum quadringentesimum duodecimum hæc sacra Dei plantula longo doloris sareulo perforata, ex vehementia infirmitatum suarum, euomuit particulatim pulmonem & hepar cum pluribus intestinis, absque tamen aliquo foetore, vt probatum est à multis. Nam qui manibus ea attrectabant, ferè per diem suauitatem manibus suis adhærere sentiebant. A quarto-decimo anno vsque ad vigesimum primum, nullo modo per seipsam potuit moueri aut verti; & iacebat ipso septennio & deinceps resupina vsque ad mortem: nec quicquam mouere poterat in corpore suo, excepto capite & brachio sinistro cum scapula eius. Quando autem moueri aut verti solebat in lecto,

lecto, tunc oportebat corpus eius circa scapulas, mappa velleni fascia colligari, alioqui periclitabatur membratim dissolui.

5. Alias quoque quàm plurimas infirmitates patiebatur virgo Christi, flagellis cinctâ durissimis, quæ non ad perniciem animæ, sed ad maius meritum, sicut beato Iob illi infligebatur: vt postea tanto capacior atque dignior esset, ad consolationes Angelicas & cælestes, quanto angustior & desolator iacebat in terris. Habuit igitur dolores capitis sæpe excessiuos, vsque ad mortem; febres quoque diuersas, vsque ad mortem: hydropisim longam, vsque ad mortem: in tempore pestilentie tria apostemata: calculum quoque pergrandem ante mortem, cum quo & mortis debitum soluit. Hæc omnia quàm plurimis annis patientissimè pertulit, vt spiritus in æternum saluus fieret, & cum Christo in paradisi delicijs exultaret. Quanto enim corporales agritudines in ea abundabant, tanto maior in ea fortis vt mors dilectio Dei & proximi augebatur. Nam ex abundantia charitatis & interni feruoris stimulatione, ausa est quodammodo Dominum prouocare, quatenus super eam miseras & dolores multiplicaret. Cuius preces exaudiens Dominus, cum duo haberet apostemata in corpore, tertium addidit ei in maxilla.

6. Denique omnibus generalibus infirmitatibus, quibus homines grauari solent, laborauit: quas mirabili & inaudita patientia, pro amore Christi (memor omnium & maiorum passionum eius) piè tolerauit. Nulla ferè pars corporis fuit, quæ nõ aliqua speciali plagâ doloris contabuit. Siquidem in fronte habuit fracturam, vsque ad medium nasi protensam: similiter in labio inferiori & in mento, rupturam sanguine coagulata, vt ex hoc incommodo vix loqui valeret. Dexter oculus eius omnino cæcus erat, sinister vero tam debilis manebat, quòd nullo materiali lumine, nec in die neque in noctibus vti poterat: quin etiam ex qualicūque resplendentia luminis, cruciatum sentiebat. Quapropter continuè in tenebris iacebat, & locum lectuli eius cortina simplex ambiendo obuelabat, vt rarè apertè videretur ab hominibus. Quæ tamen sapissimè videbat Angelum lucis, ad consolationem suæ maximæ tortionis.

CAPVT VIII.

De grauitate febrium, & noua molestia in crure eius.

1. **P**atiebatur hæc rosa Christi longas febres & diuersas; sæpe quartanas, sæpe tertianas, & sæpe quotidianas. Inter quas spinas afflictionum, corpus suum diuinæ mere voluntati & cor-

G g g

reptioni

reptioni tradidit cruciandum: cuius nutu omnia ordinabantur ad bonum animæ eius; & multo melius, quam aliquis hominum præscire potuit aut excogitare. Et quidem tertianas febres, per decem & septem annos & amplius sustinebat: quas pro salute & redemptione animarum, libenter usque ad mortem parata fuit sustinere. Harum febrium accessus talis erat. Nam primò habebat indicibilem calorem, quem indicibilis frigiditas sequebatur. Deinde iterum prædictus calor, & postea frigus intensum redibat: quæ vicissitudo ferè per dimidium annum durabat. Postea verò habebat eandem febrem à contrario. Nam primò cum magno & indicibili frigore, & postea cum valido calore; qui tamdiu durabat donec tempestas penitus cessabat. Cessante autem febre, ita insensibilis permanebat, quòd seipsam ignorans, nec audire nec loqui poterat.

2. Cùm enim sentiret accessum febrium, aptabat se ad exercitia dominicæ passionis, commendans se & suas passiones passioni illius, in quo omnia amara dulcorantur; qui eam per excessum mentis à corporalibus sæpe abstraherat, quòd nec se nec alia qualibet aduertebat. Durante verò hac febricitate, rubeam quandam aquam per os emittebat: de qua interrogata, unde talis materia proveniret, cùm nec cibum nec potum sumeret; ita per quæstionem respondit, Dicite mihi, unde tantus humor in vite provenit, quæ tempore hyemali arida & quasi mortua apparet? Confortabatur autem valde virgo Christi in corpore tam debili, ex bona meditatione de Deo assumpta: & multo plus inde reficiebatur, quàm aliquis ex preciosissimis cibis. Et nisi hominum præsentia & infirmitates suæ eam impediissent, non fuisset mirata, si propter abundantiam divinæ gratiæ, per singulos menses, in corpore ultra capacitatem vasis Hamburgensis carnes enutrisset.

3. Quodam etiam tempore ante caput ieiunii, ludentibus hominibus in platea circa cellulam eius, multum de istis vanitatibus doluit: oravitque Dominum, ut si ipsi placitum foret de ea, vel si ipse, quæ patiebatur circa eam operaretur, hoc sibi per novæ ægritudinis signum ostendere dignaretur. Cuius orationes Dominus exaudiens, tradidit ei in vno crure novam molestiæ pœnam. Quo quidem incommodo, usque ad proximum Pascha, tam graviter vexata fuit, quòd propriæ infirmitatis conscia, non audebat amplius petere infirmitatum suarum augmenta: solebat tamen dicere in quotidianis infirmitatibus suis, quibusdam sibi familiariter astantibus; quòd adhuc eas libenter vellet sustinere quadraginta annis, imò & usque ad finem mundi, pro conversione cuiuslibet peccatoris: aut pro liberatione cuiuscumque animæ

animæ fidelis ex purgatorij pœnis. Licet autem tantis grauabatur infirmitatibus, plenos tamen retinebat sensus, ac viuacem rationem & memoriam: ita quòd multis de longinquis partibus consilij gratia eam visitantibus, solatium tam in spiritualibus quàm etiam in corporalibus necessitatibus, medicinam impenderet. Multas quoque feminas in partu grauatas, pia compassione & consilij auxilio, releuabat. Inter hæc dona diuinitus concessa non inflabatur, nec de sua in futuro gloria magnificè præsumebat: sed in humilitate cor deprimens, cuncta onera patientissimè in charitate ferebat, & quasi post hanc vitã purgatorium passura esset, timebat. Tantam autem gratiam apud Deum promeruit, quòd S. Angeli vestigia eorum numerabant, qui causa deuotionis ipsam visitabant. Quapropter consolabatur se visitantes, qui nonnunquam ex itineris lassitudine conquerebantur: quatenus de sua fatigatione non dolerent, quia Deus eis præmium bonum pro labore redderet.

CAPVT IX.

De duritia lectuli eius, & frigoribus in hyeme perpeffis.

1. **D**ominus & Saluator noster Iesus Christus, S. Ioannè Baptistam inter multas virtutes, de aspera veste & abstinentia recommendans, hoc etiam intulit: *Qui enim mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt.* Hæc autem virgo non in aula regis nutrita est, sed in domo paterna, diu varijs & grauibus languoribus pressa, modico lectulo de plumis, infirmitate nimia cogente, ad tēpus utebatur: non vt carnem per mollitiem foueret, sed vt naturæ debilitatem paululum ad seruiendum spiritui sustentaret. Sed cum præ multitudinem vulnerum, stratum de plumis ferre nō posset (eo quòd plumæ ex humore indurate iacentē premerent) ablato lectuli commodo, ad tempus super nuda stramina iacuit: etiam per triennium nudo dorso super durum asserem de fundo dolij sumptum durè quieuit. Iacēs ergo super vilia stramina virgo pauperula, mendici & pauperis Lazari soror vlceribus plena: reliquit lectulum suum filio fratris sui ac filie ad quiescendum; qui die noctuque mutua charitate per successum temporis sibi in necessitatibus seruebant.

2. Circa annū Domini 1408. tam validum frigus toto tēpore hyemis per mūdū inhorruit, quòd lōgitudine & acerbitate homines plus solito afflixit, ac herbas terræ & pisces sub aquis extinxit. In hac durissima hyeme ægerrima Christi vernula, vulneribus faucia, ex vehemēti frigore & nuditate frequenter in tantū obriquit, vt mēbra eius nigrescerēt, & oculorū lachrymæ congelarent.

836 DE VITA B. LIDEVVIGIS VIRGINIS
ita quòd videre non poterat, nisi igne adhibito resolveretur. Sed
& alia quàm plurima incommoda tunc temporis sustinuit à facie
frigoris, vix sanis toleranda: quæ, nisi author naturæ eam super-
naturaliter rexisset & præseruasset, indubitanter vitam amisisset.
In quibus omnibus tã multis miserijs & indigentijs proprijs cõ-
currentibus, sicut benigna mater & misericors alumna, aliorum
pauperũ semper memor extitit, sibi de necessitatibus suis subtra-
hens, vt illorum egestatibus subueniret. Attamen diuites huius
seculi, qui in delitijs viuunt, & in opibus multis ad perniciem a-
nimarum suarum exultant, eius penitus obliti sunt, nec manus
adiutrices ægrotanti pauperculæ porrexerunt. Multi etiã igno-
rantes sanctitatem eius, spreuerunt eam; & velut amentem repu-
tantes, deriserunt mentales raptus illius. Tũc impletum est de ea,
quod per beatum Iob legitur: Deridetur enim iusti simplicitas, &
lampas contempta apud cogitationes diuitum.

C A P V T X.

De vigilijs eius & luctamine contra somnolentiam.

1. **M**irabile valde & quasi incredibile multis videtur, quomodo
potuit in tot pœnis & miserijs caro infirma durare; quæ
nec cibo, nec potu, neque somno tanto tempore fouebatur. Sed si
virtus diuina attenditur, quæ de impossibilibus possibilia facit,
omnia sufferre virgo potuit in eo, qui eam confortauit: quia
quod ultra naturam est, Deo authore natum est. Testes sunt mul-
ti martyres & virgines flammis iniecti, qui Deo disponente &
protegente, non solum in tormentis bene patientes, sed etiã gau-
dentes inuenti sunt: & quod amplius est, inter verbera, gladios, &
ignes, manserunt illæsi. Non est ergo abbreviata manus Domini,
neque brachium. Omnipotentis inualidum ad saluandum spe-
rantes in se: sed in omni loco & tempore, propè est Dominus in-
uocantibus & diligentibus cum in veritate.

2. Agnoscat in hac infirma famula Dei operata diui-
nitas, & desinat diffidere humana imbecillitas; quæ dum proprijs
opinionibus per rationes naturales innititur, in sua inuestigatio-
ne plerũque deficit & excæcatur. Neesse est enim naturalia sile-
re, dum diuina loquuntur: & terrena succumbere, cum cælestia
tractantur. Ista igitur virgo iacens diutissimè in lectulo doloris,
non est oblita sui creatoris: sed memor nominis Domini, die ac
nocte dedit se feruenter ad sacras meditationes & orationes, &
præcipuè tempore diuini officij & summæ Missæ celebrationis.
Vnde, quàm fortiter contra somnolentiam certauit & vicit, di-
gnum est dicere & iucundum audire.

3. Mos

3. Mos multorum hominum esse solet, vt de somnolentia, tē-
pore diuini officij, magis tententur, siue ex propria fragilitate, si-
ue ex diaboli suggestionē, qui semper nititur humanā saluti &
deuotis orationibus aduersari. Cum ergo Christi discipula docta
sapius orare, plus solito sentiret spiritu pigritiæ & somnolentiæ
tempore diuini officij se grauari & tentari; licet valde parū tunc
temporis dormire solebat: grauiter tamen super huiusmodi ten-
tatione corporis intra se doluit, nec ei consentire audebat. Timēs
ergo confessor eius periculum illi imminere, si non dormiret, sua-
sit ei obtentu salutis, ne amplius sopori resisteret: sed in quacum-
que festiuitate adueniente, quocumque tempore vel hora, ad
dormiendum se aptaret.

4. In quadam itaque festiuitate Paschali, cū eadem tētatio
sub Missa grauiter eam infestaret, ipsa memor Dei, violentissimē
somnia resistebat, iuxta quod scriptum est: Resistite diabo-
lo, & fugiet à vobis. Peracta igitur vna hac victoria de somnolē-
tia, ita contra eam diuinitus est roborata, vt de cætero vsque ad
mortem nec dormierit, nec de somnolentia tentata fuerit. Si-
cut enim Angeli sancti resistendo primæ tentationi superbiæ in
gratia confirmati sunt, & consentientes de cælo proiecti: ita huic
victoriosę virgini datum est donum inuiolabilis fortitudinis in
vigilijs multis, & in plagis supra modum eam affligentibus, qui-
bus probata fuit, sicut aurum probatur in fornace ardenti.

CAPVT XI.

De paupertate & sustentia patris eius.

1. **H**uius sacræ virginis pater, Petrus Ioannis supra memora-
tus, licet ad tantam paupertatē venisset, vt vigilias noctis
in ciuitate custodiendo vitæ necessaria laboriosè procuraret; ta-
men ita honestus & conscientiosus fuit, quòd in egestate sua no-
lebat elemosynas filię suæ deuorare, dicens eas peccata hominū
fore. Idcirco voluit & suavitè dilectæ filię suæ, vt ipsa oblati pro
Deo vteretur, & in pios expenderet vsus. Accidit igitur in illa
prædicta valida hyeme, vt ex nocturnis vigilijs nimio frigore
membra eius stringerentur, & contractionem maioris pedicæ in
dextro pede reportaret. In quo quidem casu probitas viri nota-
tur; quia maluit rigorem frigoris potius sustinere, & de labore
vigiliarum se sustentare; quàm pauperum elemosynas consumi-
re. Scriptum est enim: Labores manuum tuarum manducabis:
beatus es, & bene tibi erit.

2. Eodem tempore dux V Vilhelmus, cū Domina Margareta
Ducissa & multa comitatiua, ciuitatē Sciedamensem intrauit: &

838 DE VITA B. LIDEVVIGIS VIRGINIS
percepta paupertate Petri clarissimi viri de genere militari, pia
compafsione motus, propter reuerentiam fanctitatis filie eius,
iussit eidem, vt à se fiducialiter peteret, quantum ipsi pro annuis
expensis & necessitatibus sufficere aestimaret. Qui simpliciter
respondens, duodecim coronatos Francia postulauit. Miratus
dux ipse modestiâ petentis, iussit ei singulis annis eosdē corona-
tos dari, asserens etiam se paratum duplicatos tribuere, ne tanta
penuriâ diutius subiaceret. Qui primò quidem fideliter soluti
sunt: sed postea tepidius ei dati, quia gratia humana citò deficit
in donando. Beatus ergo homo, qui thesaurū habet in cælo. Ac-
cepta autem elemosyna à præfato Duce VVilhelmo, Petrus ex
beneficio collato non elatus, sed Deo gratus, visitabat sedulo ec-
clesiam, deuotis orationibus, prout melius poterat, intentus, vi-
ctu quotidiano ac vestitu moderato peroptimè contentus.

C A P V T XII.

De illusione Satana, qui patrem eius in fossam detrusit.

1. **C**umque deuotus iste Petrus præ senio tâta debilitatis esset,
quòd vix incedere valeret, qui leui occasione frequenter
cadendo læsus domum rediret; non tamen propter læsuras & lap-
sus, à visitatione ecclesie abstinuit: sed quasi iuuenilem ætatem
habens, etiam contra voluntatem filie suæ, feruenti deuotione
attractus templum Dei visitauit. Sollicita enim erat filia sancta
de paterna salute, plus dolens & metuens de eius periculo, quàm
de propriæ ægritudinis flagello.

2. Quadam igitur vice in vigilia Pentecostes egressus, vt au-
diret vespertas, obuium habuit diabolū in specie hominis sibi no-
ri apparentis, prout a foris videbatur. Qui decipere simplicem vo-
lens, inuitauit vt paululum extra ciuitatem pariter irent spatia-
tum, quasi satis tempestiuè redirent ad horam vespertinam. Cū-
que ille ignorans, quòd Satanus esset, suadenti consentiret, ve-
nerūt simul extra portam ciuitatis ad locum Damlaen nomina-
tum. Mox dæmon fraudis suæ nequitias aperiens, subito in Pe-
trum irruit, & ipso nec vidente nec sentiente, in fossam proiecit
& disparuit. Vbi cū mergi inciperet, & qui adiuuaret non adef-
set: diuina prouidentia quidam aurigarius ei notus, præter con-
suetudinem suam eadem via cum curru de agro venit, intrare
volens ciuitatem: viditque Petrum in fossa iacentem, & in nullo
seipsum iuuare valentem. Qui misericordia motus, statim illum
de luto extraxit; & currui suo læsum imponens, in ciuitatem sal-
uum reuexit. Statimque rumor falsus inopinatè aures cunctorum
inuasit, quasi Petrus submersus esset & mortuus. Quæ res aures
filie

filia eius in tantum contristauit, quòd postea eandem vigiliã ob miseriam patris sui, non sine graui mœrore recordari poterat. Estimauit enim hostis dolosus grandem se cladem virgini intulisse, si super dolorem vulnerum eius dolorem patris eius addidisset. Sed adiutor in tribulationibus Deus ac mœrentium consolator, in breui tempore laborem patris conuertit in requiem, mœrorem in gaudium, inopiam in diuitias cœlestes. Nam per B. Virginem consolatus, felici ac celeri sine, de huius seculi ærumnis & diaboli dolis est ereptus.

CAPVT XIII.

De obitu patris eius, in profesto Conceptionis beatæ Mariæ Virginis.

I. **N**te paucos dies conceptionis B. Mariæ Virginis, præsciuit deuota virgo Lidia filia Petri, ex hoc mûdo patrũ suum migraturum. Dicebat namque se à patre suo secretiũs audiuisse, quòd B. Virgo Maria sœdus societatis cum eo inierat, atque spondidisse, quòd cum circa hanc festiuitatem, de presenti seculo vocaret. Quod & ita factum est, sicut prædixit. Præmonuit ergo virgo fidelissima Dominum Ioannem presbyterum, qui ad eam consilij gratia aduenerat, vt eodem die ad locum in Ouderschic ad celebrandum iter arriperet; ne in crastina die circa funus paternum aliqua negligentia contingeret. Post hæc verba, mors patris in profesto Conceptionis B. Virginis subsecuta est, secundum visionem & Prophetiam prius reuelatam.

2. Post cuius mortem, cum virgo paternæ præsentia solatio temporali viduata, de salute patris fuisset sollicita & certificata; peruersi dæmones omnium bonorum inimici, quandoque eam in tantum contristauerunt, asserentes quòd patrem eius secum in statu damnationis haberent. Quapropter ipsa inconsolabiliter flere cœpit, quasi verum fuisset, quod à dæmonibus audierat. Vnde & à domesticis interrogata, cur in tantum lachrymaretur, respondit: Ego scio, quòd cum patre meo valde bene agitur, & tamen dæmones dicunt, quòd sit damnatus. Quadam igitur vice, cum ab Angelo sancto ad amœna paradisi gaudia duceretur, dæmones iter eius obsidentes, quendam dæmonem transfiguratum in similitudinem patris eius illudentes & affigentes, ostendebant ei dicentes: Eia eia, ecce habemus patrem tuum. Tunc illa cognoscens factum diabolicum, esse illusionem vanam non veritatem, dicebat non hunc fore patrem suum. Statimque illis vt fumus euanescentibus, virgo Angelo duce iter suum lata persicibat.

CAPVT XIV.

De obitu Ioannis Petri aui eius, & longa continentia eiusdem.

1. **N**on est silendum de probitate & continentia Ioānis Petri qui fuit auus huius virginis, & genitor patris eius, ad laudem Dei & dignitatem bonæ propaginis exaltandā. Iste igitur Ioannes Petri laudabilis famæ & vitæ, post obitum vxoris suæ, plusquam quinquaginta annis in viduitate permansit, donec ferè nonagenarius senesceret. Tantam autem continentiam & abstinentiam exercuit, vt coniuge defuncta, tanquam solitarius turtur & castitaris amator, mulierem nunquam cognosceret. Insuper pro conseruatione cælibis vitæ, bis per hebdomadam in pane & aqua ieiunauit, & semel tantum in hebdomada, dominica scilicet die, in prandio carnibus vescabatur.

2. In cuius morte cernens Satanas insidiator malignus, quod ei appropinquare non posset; tam magnum tumultum in alijs partibus domus suscitauit, vt vasa testea frangerentur, absque tamen detrimento & effusione butyri, quod in vno vase testeo conseruabatur. Nec mirum, si fidelissimo famulo Christi, diabolus insidiari ac nocere ausus sit; qui Christo ieiunanti molestias tentationum intulit, à quo tamen victus & confusus abscessit, quia omnipotentem fraudulentus decipere non valuit. Et sicut Angeli sancti, post recessum tentationis à Christum accesserunt: ita piè credendū est, animā Ioannis Petri ab Angelis custoditam: & ad Christum, cui in vita seruiuit, post mortē carnis feliciter esse perductam.

CAPVT XV.

De morte Petronilla matris eius.

1. **O**ngruum etiam videtur inserere paginæ præsentī, obitum nobilis feminæ Petronillæ, matris huius virginis sanctæ; atque nobilibus viris, legitimo ordine virtutis, feminam associare. Transactis igitur octo annis, ab exordio ægritudinis Lideuigis virginis, mater eius Petronilla, ægre filiæ in multis obsequiosa, etiam in ægritudinem corporis incidit: de qua, sicut vna ex filiabus Euzæ, mortua est. Cum igitur morti appropinquaret, & suam imperfectionem attendens, minus iustè se vixisse conquereretur, petijt à dilectâ filia, (quàm Deo placitâ & dilectam nouerat) vt suis meritis & intercessionibus sibi defunctæ subueniret. Ipsa verò omnem cogitatum suum & spem in Domi-
no

no iactans dicebat; quòd libenter vellet mori, in tantum suę optioni renuntians, quòd nollet, quòd minimus vermiculus pro ea mori deberet.

2. Quo audito, sancta & fidelis filia compuncta, & matri cordialiter compassa, hortabatur eam sacris verbis, de bonitate Dei confidere: quatenus flagellum Domini & mortem cunctis inevitabilem, patienter ferret. Et ideo pro subuentione eius, libentissimè eidem obtulit & ex integro resignauit, quicquid huc vsque boni meritorij in exercitijs virtutum, in laboribus ac patientiæ tolerantia, consecuta fuisset. Hæc cum mater eius audiuisset, & gratanter accepisset, in Dei misericordia confisa, creatoris sui manibus se commendauit. Ipsa autem virgo per omnia matri suę fidelis vsque ad mortem permanens, & quid iam egerit considerans, & quasi omnibus bonis operibus prioribus euacuatã se putans, iterum ad inchoandam nouam pœnitentiam, dero & lato se cingulo cilicino accinxit, nouum dolorem adiiciens veteri dolori: vt Deus propitius sibi fieret, & cuilibet animæ fideli. Sed post aliquot annos virgo accincta cilicio, propter corporis sui humores hydropicos, primo cingulo ex vetustate fatis corrupto, rursus alio nouo, & successiuè alijs pluribus propter attritionem depositis, forti zelo accingitur, donec cum vltimo ex hac vita migraret.

CAPVT XVI.

De statu eius post mortem matris, & de misericordia in pauperes.

1. **P**ost mortem matris, virgo memor maternæ pietatis, ad soluendum debitum filialis dilectionis, talentũ sibi creditũ nõ fodit in terram: sed pauca clenodia argentea, & alia quælibet domus utensilia, à matre sibi ad vsum relicta, propter instantem necessitatem minùs digno pretio vendidit, atque pretium pecunię inde sumptum, tam largituè pauperibus distribuit, quòd ad extremam paupertatem refocillatrix miserorum deueniret.

2. Illa etiam, quæ à fidelibus in eleemosynam recipiebat, tanta hilaritate pauperibus trans mittebat, ac si de rebus temporali- bus nihil curare videretur. Proinde ex pecunijs habitis & pro necessitatibus expositis, mittebat diuersis egentibus panes, carnes, pisces assos, & caseos: atque potum cereuisiæ cum amphora, quam pia mater sibi reliquerat: & si quid amplius à Deo concessum fuerat, fideliter erogabat. Et cum hæc per familiares mitteret, ipsa interim deuotis orationibus vacabat, gratias agens bonorum omnium largitori, qui aliquid sibi in vsus pauperum concesserat.

CAPVT

CAPVT XVII.

De incendio lectuli eius, quod ipsa una manu absque læsione extinxit.

1. **Q**uadam vice frater huius virginis, qui post patrem eius vigilias noctis etiam obseruabat, candelam ardentem secus caput lectuli eius, in altiori loco anguli posuit, & foras abiit. Quæ decidens in stramina, magnam partem lectuli combussit, ipsa verò operta facie deuotioni solitæ vacabat.

2. Tandem ad se reuersa, apertis oculis videns se in medio incendiij positam, & neminem adesse qui extingueret, sinistra manu omnem ignem absque læsione manus Deo iuuante extinxit: mirantibus cunctis, qui manè ingressi ad eam, videbant quæ facta fuerant in vstione lectuli, virgine illeſa manente. Non tamen ipsa tunc temporis lecto vtebatur, sed filij fratris sui obsequio eius dediti: nam ipsa in straminibus ægra iacebat.

CAPVT XVIII.

De cineribus, in capite ieiunij ab Angelo sibi ministratis.

1. **S**olebat virgo deuotissima, more aliorum Christi fidelium, feria quarta in capite ieiunij benedictos cineres humili reuerentia de manu confessoris sui suscipere: quos ille ab ecclesia tollens, ad signandum eam secum deferabat. Quodam igitur quadragesimali tempore, instante feria quarta die cinerum, confessor eius ingressus ad eam, interrogauit, an vellet secum ab ecclesia cineres deportare.

2. Respondit virgo dicens: Potest bonum esse, quod ita faciat: veruntamen Dominus mihi prouidit de cineribus. Angelus enim Domini paulo ante apud eam fuerat, & cineribus frontem eius signauerat. Sed vt confessor eius de his certificaretur, illa apprehensa manu eius, posuit eam super cineres, vt eos tangeret, & ille manifestè sensit sic esse. Insuper vt tantæ gratiæ particeps fieret, frontem suam fronti eius ipsa iubente, permissinè applicauit. Docebat quoque eam Angelus Domini, quod suscipientes sacros cineres, cum lumine & cruce eos susciperent; scilicet, ardentem cereum cum cruce in denario ad altare ferendo; in signum, quod semetipsos cum lumine fidei, per veram subiectionem & mortificationem, Deo offerrent.

CAPVT

CAPVT XIX.

De vino in amphora diuinitus procurato.

I. **F**emina quædã pauperula, & morbo caduco grauata, ostiatim potum mendicabat. Quam cum omnes, præ horrore infirmitatis illius vitarent, & ostia sua clauderent: virgo clemens & nullum miserum abhorrês, percepta calamitate eius iussit appropinquantem domui suæ ad se vocari, & mendicam introduci. Ingressa igitur ad virginem, petijt potum in eleemosynam. Tunc virgo ægrota, compatiens pauperulæ petenti, cum non haberet, quod in promptu melius daret, iussit vt amphoram vinariam super asserem stantem caperet & potaret. Accipe (inquit) filia amphoram illam, & quod in ea fuerit ebibe vinum. Quo hausto, cum adhuc amplius sitibunda peteret, respondit virgo se nescire quicquam liquoris amplius in domo fore. Sed ne tristis & infatiata recederet, dedit ei vnum denarium, vt potum venalem cum eo emeret.

2. Post hæc vespera appropinquante, cœperunt labia virginis præ siti desiccari. Petebat ergo à patre suo adhuc viuento, vt modicum vini ad refrigerandam ariditatem, sitis sibi afferret. Quo respondente, libenter: cum amphoram prædictã tangeret, vt petitionem filia perficeret, protinus se vino perfudit, quod diuino nutu in ea procuratum fuit. Sicque pro modico, quod pauperi in necessitate gratanter dedit, multum melius & largius à Deo recepit. Hæc cum pater filia retulisset, illa admirans, gratias Domino corde tenus egit. Erat autem hoc vinum rubicundum, & ita bene temperatum, quod non indignit cum aqua illud miscere, quemadmodum in altero vino facere consuevit. Durabat verò hoc vinum à festo Remigij, vsque circa festum conceptionis B. Mariæ Virginis.

3. Quo tempore, intrabat ad eam quædam honesta matrona, nomine Catharina Simonis, quæ solebat ei ex speciali deuotione, vinum procurare. Hæc ignara mysterij de vino à Deo donato, volens melius & recens afferre, quasi fastidians de nimia vetustate, vim illius remanētis totum effudit: & sic non est amplius vsa illa cælesti benedictione. Dicebat tamen virgo prædictæ Catharinæ, amatrici suæ, ante effusionem vini, hoc vinum satis esse conueniens, & sufficere sibi, nec vquam simile prius gustasse. Istud signum gratiæ factum est apud eam, anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo, cum adhuc in hebdomada media pinta vini vteretur.

CAPVT

De pecunia pro fratre suo soluta, & in bursa multiplicata.

1. **P**osthæc, anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo tertio, frater huius virginis V Vilhelmus Petri defunctus est: & reliquit debita quædam, quæ filij eius persolvere nequibant. Quod cum virgo clementissima percepisset, venditis clenodijs ex hæreditate matris sibi relictis, ad octo libras Hollandiæ pretium collegit; & in denarios vnus monetæ, quos melius cognoscebat, permutari fecit, ac in bursa penes se collocavit. Quodam igitur die advesperascente, advocavit Nicolaum cognatum suum secum commorantem; misitque per manum eius, ad solvendum singulis debitoribus debita fraterna, vbi eos sciebat commorari. Persolutis itaque debitis omnibus, quæ noverat persoluenda, iussit Nicolao, vt bursam inspiceret, si quid in ea remansisset. Qui certissimè respondit, multam pecuniam in ea remansisse. Mox illa iussit, vt eandem numeraret. Cumque numerasset, dixit: Priores octo libras se inuenisse, & adhuc superesse. Tunc prohibuit eum amplius numerare; & gratias agens Deo super mirabili dono eius, de cætero statuit bursam illam bursam Iesu nominari, & quod ex ea pauperibus debeant necessaria dari.

2. Ex hac ergo liberaliter egentibus distribuebat, quædo alias pecunias non habebat. Si vero interdum aliquas pecunias vel proprias vel per elemosynas susceptas habebat, illas primitus dabat: quando autem alias non habebat, ex hac bursa Iesu tam largè erogabat, quod parum in ea remansit. Prouidebat tamen omnipotentis Dei misericordia, quod semper ad vsum pauperum, omnis sufficientia in ea redundaret: quemadmodum ad verbum Eliæ, lecythus olei in domo viduæ non deficiebat. Tradidit etiam nunquam alicui ex specialibus amicis suis hanc pecuniam numerandam, qui cum secundo vel tertio eam numerasset, inuenit semper eandem vltra tres vel quatuor aut quinque nummos creuisse. Solutis igitur ex hac bursa fratris sui debitis, plusquàm quadraginta libras ex eadem distribuit, sicut aliquibus secretissimis amicis suis reuelauit. Per hoc autem miraculum Deus manifestè innotuit, vt firmam fidem computator haberet in donis Dei, quæ circa eam fiebant.

CAPVT XXI.

De armo porcino, pauperibus dato, & de alio diuinitus recuperato.

1. **P**la & misericors virgo Lideuigis, dum quadam vice percepisset aliquos pauperes longo tempore præ inopia carnes non manducasse: & quia pro tunc non habebat carnes, quas daret, misit ad domum cuiusdam amici sui, petens vt armum porcinum bulliret, & sibi transmitteret. Quod ille libenter fecit, & transmisit. Ipsa verò carnes paratas & coctas in partes diuisit, & prædictis pauperibus, quos indigentes nouerat, sine tardatione destinauit.

2. Sed omnipotens & misericors Deus, qui nouit corda omnium, & nullum bonum relinquit irremuneratum, celerem vicissitudinem reddidit charitati huius benefactoris, etiam in præsentem. Nam ingressus domum suam, cum casu sursum ad carnes pendentes aspiceret, vidit (quod dictu mirabile est) in loco armi ablati, & virgini pro refectioe pauperum transmissi, aliū meliorem & pulchriorem pendentem. Quod multi audientes, gratias omnipotenti Deo retulerunt; & in posterum ad eam magis affectati sunt, libenter tribuentes, quæ virgo ad esum pauperum ex lacticinijs ab eis postulabat.

CAPVT XXII.

De carnibus & pisis pauperibus missis & multiplicatis.

1. **S**imiliter contigit tempore quodam in autumno, vt virgo quartam partem iunioris vaccæ emptam, in quarta parte vasis faceret saliri: sed & mediam partem cuiusdam mensuræ pisarum, pro necessitate pauperum procurauit; volens ex his tēpore hyemali, quibusdam egenis domi residentibus subuenire. Cum ergo ex prædictis carnibus misisset ad triginta sex ferè domos egenorum, reuersus ad eam nuntius aiebat, se cum admiratione tantum distribuisse, quantum primò in vase salierat, & adhuc parum diminutum esse. Simili modo de pisis fecerat, quæ & valde parum minorata videbantur. Quo audito, virgo magnam Dei bonitatem considerans, & gratias agens caelesti prouisorio suo, ait nuntio: O quàm magna est potentia Domini Dei nostri? O quàm merito libenter pauperibus elemosynas dare deberemus? De prædictis autem carnibus & pisis comedebant etiam omnes, qui in domo eius erant. In tantum Dominus præfatis cibarijs benedixerat, quòd peracto Pascha, quasi media pars eorum supermascerat.

2. Tota

2. Tota autem hyeme, iussit semel aut bis in hebdomada, magnam ollam cum piscis preparari & coqui, & ex ea cum prædictis carnibus pauperibus distribui. Imitans exemplum Elisei prophetae, qui filijs prophetarum præcepit pulmentarium in olla parari. Rarò autem alicui ex his aliquid mittebat, nisi denariù parvum vel magnum adderet, si tamen cum habere poterat. Sed nec panem dabat, nisi superadderet aliquod ferculum cum pane sumendum: vel pecuniam ad condimentum cibi emendum. Et non solum pauperibus, sed etiam diuitibus, quando petebant, eleemosynis suis ex charitate subveniebat. Longum est dicere per singula, quæ larga manu, prout habere poterat, infirmis, debilibus, viris, ac feminis puerperis tribuebat.

CAPVT XXIII.

De visione caelestis mensæ eleemosynis pauperum repleta.

1. Sed quantùm placuerant Deo eleemosynæ huius virginis, caelesti quadam visione reuelatum est ei positæ in excessu mentis. Vnde cum raperetur in paradysum, videbat frequenter primò mensas collocari, ac viridibus & sericis mappis operiri: Deinde eleemosynas suas, quasi de caelestibus depositas, super mensas easdem reponi; nec tamen aliquando minui, sed potius augeri. Potum verò, quem in amphoris lapideis solebat largi, videbat in amphoris ad modum crystalli perlucidis ibidem præsentari. Pisces quoque assos, pro nepte sua Petronilla defuncta datos similiter apponi.

2. Videbat etiam gloriosum conuentum beatorum, singulos in ordine suo per gradus distinctos, quasi causa refectionis ad mensam in tempore debito procedere: atque presbyteros calices erectos tenere, & cæteros secundum dignitatem suam armaturas congruas deferre. Se quoque interdum assistere & ministrare, vel vescentibus confidere, potum assistentibus & sibi ministrari: Omnes autem ineffabili gaudio ac iubilo repleti, super tanta charitate sibi per eam exhibita. Si quando in mensis illis nihil videbat de sua largitione repræsentari, stabat vehementer confusa; quasi singuli suas particulas apportassent, ipsa autem nihil intulisset. Vnde tam pro gloria eleemosynarum augenda, quàm pro confusione illata, festinabat deinceps eleemosynas augmentare.

3. Nonnunquam verò Angelus ductor suus ad quandam separatam & speciosam cellam eam ducebat, in qua refectionem suam ei ministrabat. Hanc refectionem etsi ineffabilem sentiebat, tamen prout exprimere poterat, caeleste quoddam & diuinum lumen esse dicebat, quo diuinitus reficiebatur & inebriabatur. Interdum etiam precibus ab Angelo obtinebat, vt aliquem ex
fami-

familiaribus & dilectis sibi, ad ista sapienda assumere posset: qui etsi aliquid tale in somnis speculando sentirent circa se actitari, longè tamen alio & inferiori modo, quàm circa ipsam, talia fierant.

LIBER SECVNDVS.

CAPITA.

D E initio spiritualium consolationum eius, per recordationem Dominica passionis.	Cap. I
De raptu eius in terram sanctam, & ad sacra loca urbis Romana.	II
De mirabili claritate & suauitate, intra cellam eius apparentibus.	
III.	
De visione in nocte dominica Natiuitatis, & ubertate lactis in uberibus eius.	IV
De virga cypressina, quam ei Angelus attulit de paradiso.	V
De priuatione Angelica claritatis, ob presentiam alterius in cella eius latentis.	VI
De raptu eius ad loca purgatorij, & ad gaudia paradisi: unde fertum, à beata virgine sibi datum, reportauit.	VII
De corona gloriosa sibi preparata, propter vituperia & vulnere, à Picardis sibi inflata.	VIII
De patientia & morte Petronilla, neptis huius virginis.	IX
De subtractione consolationis diuine, quam virgo incurrebat, ob tristitiam neptis defuncte.	X
De deuoto iuvene Gerardo eremita facto, & peregrinis eum visitantibus.	XI
De seici obitu Domini Verboldi presbyteri, huius virginis fidelis amici.	XII
De diuersis raptibus eius, & cognitione de statu quorundam religiosorum.	XIII
De apparitione & cognitione Angelica claritatis circa eam.	XIV
De mirabili modo interne commotionis, ante raptum spiritus eius.	
XV.	
De spiritu prophetia eius, quo multa secreta alijs reuelauit.	XVI
De quodam sacrista defuncto, & alijs pluribus defunctis.	XVII
De cautela & circumspectione eius, circa reuelationem statuum defunctorum.	XVIII
De tentatione cuiusdam viri, consilio virginis à laqueo diaboli liberati.	XIX
De femina meritis beate Maria virginis, à fouea desperationis liberata.	XX
	De